

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek diplomové práce (Politologie)

Jméno a příjmení autora/ky posudku David Jágr

Pracoviště IPS FSV UK

Posudek: Oponent

Jméno a příjmení autora/ky DP: Tomáš Čáp

Název DP: Lobbying v České republice – analýza vnímání a možností řešení regulace lobbování z pohledu relevantních subjektů

1) Odpovídá hodnocená práce v základních rysech projektu DP?

- Ano, případné odchýlení je velmi omezené a práci prospívající
- Je patrné určité odchýlení, ale toto je vhodně vysvětleno v práci
- Práce se výrazně odchyľuje od projektu (v cíli, struktuře, či metodologii), vysvětlení buď chybí, případně je neakceptovatelné

2) Hodnocení odborného charakteru práce

Relevance tématu s ohledem na současný stav poznání	B
Původnost práce a přínos oboru	D
Relativní úplnost zpracované literatury a informačních zdrojů vhodných pro analýzu zvoleného tématu	C
Schopnost kriticky hodnotit prostudovanou literaturu	D
Úroveň zpracování použitých zdrojů	E
Použité metody a jejich relevance s ohledem na téma výzkumu a sledované cíle	D
Celkové hodnocení odborného charakteru	D

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

Autor se v rámci tématu orientuje, což dokládá struktura práce, terminologie a práce s literaturou i legislativou. Z hlediska práce s literaturou lze považovat za nedostatek skutečnost, že autor často k parafrázím či citacím nepřikládá své vlastní zhodnocení a komentáře, slabší je místy i provázanost těchto odkazů na literaturu.

Projekt diplomové práce ambiciózně předpokládal realizaci 15 polostrukturovaných rozhovorů se stakeholdery. Tohoto minima dosaženo nebylo, přesný počet rozhovorů v textu nicméně zmíněn není (lze jen odhadovat). Podstatnější slabinou naopak může být to, že není patrné, jaký typ respondentů se skrývá pod označením soukromý sektor. Projekt práce předpokládá, že rozhovory budou vedeny i se zástupci lobbistů, což by bylo žádoucí a hodnotné. Není ovšem jasné, zda se profesionální lobbisté (např. PA agentury) v textu

skrývají právě pod kategorií soukromý sektor, případně zda do analýzy (ne)byli vůbec zahrnuti. U respondentů z NGOs jsou naproti tomu jmenovány konkrétní organizace.

Věřohodnosti postupu autora by přispěl i předložený seznam otázek z polostrukturovaných osobních rozhovorů (např. v příloze), stejně tak jako konkrétní časové údaje o uskutečněných rozhovorech, a to i s ohledem na současný vládní návrh regulace, který mohl proměňovat diskurz mezi respondenty. Není zřejmé, proč se autor zaměřil na zákonodárce pouze z koalice SPOLU a hnutí ANO, čímž došlo k vynechání dalších 3 klubů (případně dalších 2 z předchozího vol. období, kdy došlo k předložení zkoumané legislativy). Respondenty z koalice SPOLU vzniklé v roce 2020 by pak bylo vhodnější deferenciovat dle stran. V případě výpovědí respondentů by textu prospěli i jejich přímé citace. Matoucí může být i označování respondentů na základě opozičně-vládního dělení, a to vzhledem k proměně na této ose.

3) Hodnocení formálních kritérií textu

Logičnost struktury práce	D
Argumentační schopnost autora/autorky, ucelenost a provázanost výkladu	E
Zvládnutí terminologie oboru	C
Dodržení citační normy	E
Úroveň poznámkového aparátu	C
Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnoťte stupněm F)	F
Oprávněnost a vhodnost příloh s ohledem na logiku výkladu a použitou argumentaci	Vyberte známku
Grafická úprava textu	E
Celkové hodnocení formálních kritérií	E

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

U předkládaného textu forma rozhodně zastínila obsah, a to z negativního hlediska. Celý text se v předložené podobě čte značně složitě. Téměř každý druhý odstavec textu obsahuje stylistické či formální nedostatky, které snižují celkové hodnocení práce a ubírají na porozumění textu. Ač se autor věnuje aktuálnímu a důležitému výzkumnému problému, ke kterému má jistě řadu zajímavých poznatků (včetně těch z praxe), dojem z práce poškozují problémy s interpunkcí, problematické užití velkých a malých písmen, obecná jazyková neobratnost autora, nedokončené věty, nesprávné skloňování slov, absence slov ve větách či užití slov, které do vět logicky vůbec obsahově nezapadají, případně gramatické chyby. Velmi častá a rušivá je rovněž záměna slovních druhů. Nejedná se navíc o nahodilosti, naopak jde o systematický přístup autora ke psaní. Obdobně komplikovaná a nejasná je skladba vět, struktura souvětí, případně jejich vzájemná logická provázanost. Stylistika ve finále negativně ovlivňuje i vlastní argumentaci autora, provázanost celého výkladu a jeho odborný vzhled. Řadu ze zmíněných záležitostí přitom musel identifikovat již textový editor. V každém případě je čtenář nucen jednotlivé věty číst opakovaně a značně se soustředit, případně si mnohé domýšlet. Laxní přístup autora k textu se projevuje i při citování, například na str. 53 není u citace uveden autor/dílo/odkaz na rozhovor, na jiných místech jsou nevhodně užití přímé citace atp. Problematicky citován je i výňatek z díla Müllera, Laboutkové a Vymětala na str. 13, a to ohledně cílů lobbingu. V rámci seznamu literatury by pak bylo vhodné pro přehlednost rozlišovat akademické texty, judikaturu a internetové odkazy. Tabulku autor

v textu jmenuje jednu, ač tedy další tabulku umístil na str. 32, ovšem bez označení tabulka či jakéhokoliv pojmenování.

4) Vyjádření k výsledkům kontroly na plagiátorství

(v případě shody vyšší než 15 % musí autor posudku formulovat slovní vyjádření k výsledkům kontroly)

Turnitin ukazuje shodu 19 %, často se jedná o shodu s jinými závěrečnými pracemi, které se věnují tématu, případně jde o odkazy na legislativu či základní literaturu v češtině a její překlady, ač kolega tyto odkazy zpravidla částečně přeformulovat, respektive zkrátil. Vysvětlením může být nižší počet zdrojů literatury k tématu.

5) Shrnující komentář hodnotitele/hodnotitelky (POVINNÉ)

(celkový dojem z výsledné práce a její silné a slabé stránky, původnost tématu a myšlenek apod.)

Autor ve svém poměrně rozsáhlém textu (uvádí 162 251 znaků) představil koncepty a pojmy související s problematikou lobbingu a některé trendy v rámci problematiky jeho regulace. Podobně se částečně věnoval i historickým pokusům o regulaci zkoumaného fenoménu v ČR.

Ocenit lze pokus autora o vlastní doporučení pro zákonodárce a rovněž realizaci osobních (anonymních) rozhovorů se zákonodárci a dalšími aktéry, ač výsledné zpracování není formálně a metodologicky zcela ideální. Jádrem práce autora byla komparace legislativy k regulaci lobbingu s postoji oslovených stakeholderů. Snahou autora bylo konfrontovat teoretická východiska s pohledy z praxe a hledat odpovědi na výzkumné otázky a hypotézy, kterých je v metodologické sekci uvedeno hned několik. Dohledávat jasné odpovědi je ovšem mnohdy náročné (včetně cest vedoucích k odpovědím). Ilustrací může být jedna z výzkumných otázek, která se soustředila na tzv. skryté lobbování. Toto téma se v empirické části prakticky nezmiňuje, v závěru práce pak kolega pouze konstatuje, že se respondenti spadající do kategorie lobbovaných s tímto typem lobbování nesetkávají.

V závěru práce autor přináší některá cenná zjištění. Například uvádí, že lobbování lobbying nevnímají na rozdíl od veřejnosti jako něco nekalého. Lobbování naopak oceňují skutečnost, že lobbying přináší informace z praxe a umožňuje volit nejlepší možná řešení při přijímání legislativy. Některé své objevy autor ale naopak v závěru nezmiňuje – například odhalený skepticismus senátorů vůči základním premisám regulace lobbingu.

Celkové hodnocení práce nicméně ovlivňují formální, metodologické a především stylistické nedostatky, které narušují provázanost výkladu a oslabují argumentaci autora.

6) Otázky, k nimž se při obhajobě diplomant/ka musí vyjádřit

V rámci posledních dvou funkčních období Sněmovny byly předloženy hned dva vládní návrhy legislativy upravující problematiku lobbingu/transparence. Jak se mezi sebou tyto dva návrhy liší z pohledu přístupu k terminologii (definicí lobbování, lobbisty, lobbovaného či registru)? Reflektuje případně novější návrh připomínky k návrhu staršímu?

Jaké konsekvence může přinášet přijetí zákonné regulace lobbingu pro fungování profesionálních PA agentur, a to například z pohledu "odkrývání karet konkurenci", které v textu naznačujete?

7) Navrhovaná známka

Diplomovou práci k obhajobě doporučuji

Navrhované hodnocení: E

Ve výjimečném případě **nejednoznačnosti hodnocení** stručně uveďte hlavní bod, který podmiňuje lepší/horší hodnocení:

V případě **nedoporučení** prosím **vždy stručně uveďte hlavní důvody** nedoporučení:

Datum: 7. 6. 2024

Podpis: _____